

VRELCI

Leto V. — Št. 4 (47) GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA

APRIL 1977

Poročila in analize zaključnega računa za leto 1976

V dneh 14., 15. in 16. februarja so bili vsi delavci Zdravilišča vabljeni na zbornice delavcev, za katere je bila pripravljena razprava o ugotavljanju in delitvi dohodka doseženega v letu 1976.

Ob zaključku leta obravnavane podatke zapišemo v poslovno poročilo, ki nam služi kot zapis poslovnih dogajanj v obravnavanem letu, pa tudi kot osnova za ocene, analize in ukrepanja. Da bi s kompletnim pregledom poslovanja, dosežkov in vzpostavljenih notranjih in zunanjih odnosov seznanili čimveč sodelavcev, povzemamo nekaj osnovnih podatkov iz poslovnega poročila in jih posredujemo v naslednjih sestavkih.

PREDVIDEVANJA, ORGANIZIRANOST IN POGOJI POSLOVANJA

Predvidevanja

Preteklo poslovno leto je prvo leto srednjeročnega planskega obdobja. Srednjeročni plan za obdobje 1976 do 1980 smo sprejemali aprila leta 1975 po izredno uspešnem letu v prodaji mineralne vode in ob uspešni vključitvi hotela DONAT v poslovanje zdraviliške dejavnosti. Planirane stopnje rasti obsega dejavnosti so sicer bile nižje, kot so bile dosežene v predhodnem petletnem obdobju. Žal pa po dveh letih preverjanja moramo priznati,

da smo zaostali in planiranih količin v planskem obdobju ne bomo dosegli. Za opredelitev vzrokov bo potrebno več temeljitega razmišljanja in analize. Da je bilo izhodiščno leto za prodajo mineralne vode izjemno, smo že upoštevali pri korekturi srednjeročnega plana v začetku preteklega leta. Potem ni več vprašanje, zakaj smo toliko planirali, ampak je bistveno vprašanje in odgovor, zakaj planiranega nismo dosegli. Osnovni pokazatelji tega razmerja —

	planirano	doseženo	indeks
nočitve domačih gostov	180.000	177.824	99
nočitve inozemcev	120.000	103.094	86
nočitve skupaj	300.000	280.918	94
prod. min. vode (v 000)	35.000	29.136	83
prodane BP (v 000)	2.000	—	—
prodan plin CO ₂ (v t)	1.800	1.753	97
število zaposlenih	796	783	98

Ocenjena tržna situacija in napovedano zaostajanje splošne in osebne porabe sta bili osnovni za znižanje planskih nalog v letnem operativnem planu za leto 1976. S tem smo predvideli 292.600 nočitev, 32 milijonov steklenic mineralne vode in 1,650 ton plina CO₂ ter zaposlitev 873 delavcev.

Na teh podatkih temeljijo tudi planske bilance uspeha in medsebojna razmerja v delitvi dela, delitvi in razporejanju dohodka in osebnih dohodkov.

Organiziranost

Organizacije niti v temeljnih organizacijah niti v delovni skupnosti v preteklem letu nismo spreminjali.

V razgovorih je sicer že bila prisotna možnost, da organiziramo v zdraviliški dejavnosti dve temeljni organizaciji in pa potreba po konkretni opredelitvi komercialnega sektorja. Vendar smo tudi priprave na novo organiziranost prenesli v tekoče leto.

V zdraviliški dejavnosti so organizacijske enote Zdravstvo in Gostinstvo in v okviru te Hotel Do-

nat kot posebna obračunska enota in eno od sedmih poslovdstev.

Polnilnica je interno razdeljena v delovne skupine, prav tako tudi vzdrževalna dejavnost.

Delovna skupnost, ki je zadolžena za izvrševanje splošne, kadrovske, prodajne, finančne, knjigovodske, planske in razvojne funkcije, pa je razdeljena v tri sektorje in Center za znanstveno raziskavo mineralnih vod. V komercialni sektor so vključena tudi vsa založna skladišča mineralne vode, kot tudi obračun prevoza mineralne vode in plina do kupcev.

Organizacija dejavnosti in proizvodnje je bila usklajena z možnostjo prodaje. Njen sezonski značaj pogojuje gibljivi obratovalni čas in neenakomeren delovnik vseh delavcev. Medtem ko Zdravstvo izven sezone skrajšuje obratovalni čas, so bili v gostinstvu celo leto odprti le štirje od 15 hotelov in štiri restavracije ter pet ostalih gostinskih objektov. Ostali hoteli, tri restavracije ni šest drugih gostinskih obratov pa je bilo odprtih le v določenem sezonskem obdobju.

Polnilnica je obratovala 200 dni v dveh izmenah in 87 dni v eni izmeni. Opravljenih je 3.896 strojnih ur. Nove kapacitete so v plinarni omogočile delo v normalnem delovnem času.

Storitve vzdrževalne dejavnosti so pomemben sestavni del Zdraviliške dejavnosti. Obseg del je opredeljen s potrebnim tekočim vzdrževanjem vseh sredstev in dogovorjenim investicijskim vzdrževanjem ter investicijami.

Znanstveno raziskovalno delo je bilo vključeno neposredno v zdravstvu, razširjeno tudi z zunanjimi sodelavci, ter je stalno prisotno pri proizvodnji.

Pogoji poslovanja

Razpoložljive kapacitete se v primerjavi s preteklim letom niso bistveno spremenile. Organizacijsko smo bolje izkoristili hotel Donat, ki je bil odprt vse leto — v letu 1975 pa le od 20. februarja. V tem letu smo že uporabljali nove rentgenske naprave in novo opremo za gastroskopijo ter cevovod mineralne vode in plina. Med letom je usposobljena, obnovljena in na novo opremljena pralnica, konec leta pa je vključen tudi nov način za izboljšanje hotelskih kapacitet, katehrih dobršen del bistveno zaostaja za standardom in postaja neprimeren urejen ter je zato pri izkoriščanju omejen le na konice povpraševanja. Novi zakonski predpisi o ugotavljanju in delitvi celotnega dohodka izločajo iz obračuna obravnavanega leta 3% dohodka. Za izvajanje predpisov o zavarovanju plačil smo bili pripravljene in organizirane. Njihov neposredni učinek je ugoden — skoraj preugodna likvidnostna situacija in tudi pozitivni učinki. Posredno pa — pavšalno ocenjujemo — so tudi ti predpisi služili stabilizaciji ter vplivali na zmanjšanje potrošnje, torej tudi na zmanjšanje obsega prodaje.

Pri nabavi energije, vode in materiala ni bilo posebnih težav. Izjema je le oskrba s kvalitetnim mesom, ki smo jo zagotavljali s pokritjem dodatnih stroškov.

V primerjavi s predhodnim letom so se bistveno povečale obveznosti za obresti od kreditov, na osnovi revalorizacije osnovnih sredstev pa tudi minimalna amortizacija, kar vse je vplivalo na prerazdelitev dohodka.

H. A.

INVESTICIJE

V planu investicij za leto 1976 smo predvideli najnujnejšo nadomestitev opreme, zaključek odprtih investicij ter dve večji novi investiciji in sicer modernizacijo distribucije CO₂ plina in proizvodnjo dietetičnih brezalkoholnih pijač na osnovi mineralne vode iz Rogoške Slatine. Izvajanje prve je steklo, za drugo pa je bilo več vzrokov, da z izvajanjem nismo mogli pričeti. V prvi vrsti je bil vzrok zelo pozno odobren kredit pri Ljubljanski banki Ljubljana, nato pa smo morali zaradi spremembe uvoznih predpisov uvesti postopek za pridobitev so-

glasja za uvoz opreme pri Republiškem sekretariatu za mednarodno sodelovanje, katerega pa kljub intervencijam nismo uspeli izposlovati v preteklem letu.

Zaključena so bila iz preteklega leta nedokončana dela na trgovskih lokalih hotela Donat. Za investicijo cevovod mineralne vode in plina Gabernik — Podplat — Rogoška Slatina nam Elektro Celje kljub obljubam še vedno ni izvršil zunanjega priključka. V nadaljevanju prikazujemo izvršitev plana investicij:

(Nadaljevanje na 2. strani)

	Plan	Izvršitev
Dokončanje hotela Donat	2,065.366,75	2,065.366,75
Proizvodnja BP pijač	14,576.000,00	—
Distribucija CO ₂ plina	7,000.000,00	5,910.468,80
Pralni stroji	1,365.242,40	1,365.090,90
Cevovod mineralne vode	756.200,00	1,054.355,05
Dopolnitev opreme TOZD		
Zdraviliška dejavnost	1,820.005,10	1,192.200,35
Dopolnitev opreme TOZD		
Polnilnica	1,938.198,65	1,432.875,45
Dopolnitev opreme TOZD		
Vzdrževalna dejavnost	556.960,00	534.736,15
Dopolnitev opreme DS		
Skupnih služb	183.700,00	132.920,55
Dopolnitev opreme iz rez.		
sredstev za nepredvidene nab.	300.000,00	166.485,70
Skupaj	30,561.672,90	13,854.499,70

Investicija distribucije CO₂ plina konec leta ni bila realizirana, pač pa so v času poročanja že vse cisterne na predvidenih nahajališčih in je distribucija plina že stekla. Investi-

cija proizvodnja dietetičnih brezalkoholnih pijač, katera v letu 1976 ni bila začeta, pa je v času poročanja že v teku.

DOSEŽEN OBSEG POSLOVANJA IN POSLOVNI USPEH

Dosežen obseg poslovanja

Medtem ko smo se v letu 1975 že približali rekordnemu številu nočitev, pri nočitvah inozemcev pa tudi dosegli najvišje število nočitev, se v preteklem letu od takih dosežkov oddaljujemo. V celi Rogoški Slatini je bilo 301.887 nočitev, od tega 110.943 nočitev inozemcev, kar je 10% manj kot v prejšnjem letu. Pri domačih gostih je 24 nočitev manj. Nesorazmerno je zmanjšanje pri številu inozemskih gostov za 14%. Najbolj se je znižalo število nočitev pri posebnih turističnih sobah za 23%, v počitniških domovih za 16%, v hotelu Donat je za 9% več nočitev, v ostalih hotelih Zdravilišča pa 5% manj. Pri pregledu nočitev po narodnosti gostov ugotovimo, da jih imajo Nemci celo tretjino manj, Italijani za 28% manj, Avstrijci za 7% več. Vsi ostali inozemci imajo v strukturi le 3% nočitev. Od domačih gostov je manj le Slovencev za 10% in imajo 5% manj nočitev. Več kot to — 8.135 nočitev ali 11% pa je manj socialnih zavaroancev iz Slovenije.

Manj je tudi nočitev po naročilu delovnih organizacij za 4.498 ali 30%. Skupno število nočitev v Zdravilišču pomeni 59% izkoriščenosti hotelskih kapacitet.

Pri tem pa so hotel Donat in ostali boljši hoteli izkoriščeni od 72 do 84%; slabši neogrevani hoteli pa le do ene tretjine.

Celotna jugoslovanska poraba mineralne vode se je tudi v obravnavanem letu še zmanjšala — za 2,6%. Naš delež v celotni prodaji je 6,8% in se je od predhodnega leta za cel procent znižal. V skupni prodaji je 41% Donata in 7,2% za izvoz.

V primerjavi s preteklim letom je Templja 18% manj, Donata 8% manj in izvoza 10% manj.

Prodaja plina je 3,9% večja kot v letu 1975.

Vzdrževalna dejavnost je zaračunala 86.600 delovnih ur obrtniških skupin in oprala 644.908 kg perila.

Poslovni uspeh

Celotni prihodek Zdraviliške dejavnosti znaša 96.534.144,73 din in je za 15,3% večji kot v predhodnem letu. V tem je povečanje v

zdravstvu 11%, v hotelu Donat 43% in v ostalih hotelih 9%.

Skupen delež zdravstva znaša petino doseženega celotnega dohodka, enakemu obsegu se približuje tudi hotel Donat, v ostalih hotelih pa je doseženo 58% celotnega prihodka. Poprečno na vsakega gosta, ki je bil na zdravljenju, je zdravstvo doseglo 1.454 din dohodka, kar je 14% več kot v letu 1975. Poprečno dosežena cena pensiona v hotelu Donat znaša 271,45 din in je za 24% večja, v ostalih hotelih pa je 165,05 din in za 16% večja kot v letu 1975.

V obračunu uspeha je upoštevan s planom dogovorjeni prenos dohodka od koristnikov mineralne vode za kritje obresti od kreditov. Vendar še preostala obveznost za hotel Donat presega možnosti pokritja. Zato ta obračunska enota ob dogovorjeni enotni delitvi dohodka in osebnih dohodkov izkazuje nepokrito porabo dohodka, ki se pokriva v okviru temeljne organizacije. V ostalih hotelih znaša ostanek za sklade 3,2% celotnega prihodka, polovica tega zneska pa je namenjena za sklad skupne porabe. V zdravstvu znaša ostanek za poslovni in rezervni sklad 13% celotnega prihodka. Dohodek temeljne organizacije je večji za 11%, razdeljen pa je bil za prispevke in obveznosti 26,4%, za osebne dohodke in prejemke 68%, za akumulacijske sklade 5,6%. V primerjavi s preteklim letom se je zmanjšal delež skladov in tudi osebne porabe v korist obveznosti iz dohodka.

Celotni prihodek Polnilnice je kljub povišani ceni mineralne vode za 8% nižji in znaša 50.001.754,22 din. V tem je 85% dohodkov od mineralne vode, 11% dohodkov od plina ter 4% ostalih in izrednih dohodkov.

V navedenem znesku so kompenzirani odobreni rabati, skonti in popusti, ki so znašali poprečno pri mineralni vodi 10,5% in pri plinu 12% obračunane prodajne cene. Dosežena poprečna neto prodajna cena je za steklenico mineralne vode 1,50 din in za kg plina 3,16 din. Dosežen dohodek je za 5% manjši kot v letu 1975. Razdeljen je za planske obveznosti v DO 20,1%, prispevki in obveznosti iz dohodka 22,5%, za osebne dohod-

ke in prejemke 44,7% in za akumulacijske sklade 12,7%. V primerjavi s preteklim letom se je bistveno povečal delež obveznosti iz dohodka — predvsem prispevki interesnim skupnostim, ki so se povečali za 30%. Medtem pa je masa obračunanih osebnih dohodkov večja za 19%.

Po dogovorjenih cenah obračunana vrednost dela vzdrževalne dejavnosti in vrednost uporabljenega materiala znaša 17.600.150,98 din, kar je za 11,7% več kot v predhodnem letu in skupno z drugimi dohodki in eksterno realizacijo predstavlja celotni dohodek v skupnem znesku 19.051.378,78 din. Dosežen dohodek je večji za 19% ter je bil porabljen za prispevke in obveznosti iz dohodka 16,2%, za osebne dohodke in prejemke 77,1% in za akumulacijske sklade 6,7%. V primerjavi z delitvijo v letu 1975 je zmanjšan delež skladov, povečan pa delež osebnih dohodkov in prispevkov.

Za posle, ki se po samoupravnem sporazumu skupno opravljajo, smo z letnim planom predvideli potrebna sredstva, ki predstavljajo celotni prihodek delovne skupnosti. S planom dogovorjen celotni dohodek je znašal za komercialni sektor 4.683.000 din, za Center v Mariboru 250.000 din in ostale sektorje DS 6.450.000 din, ter za skupne posle 5.355.000 din. Lastni iztržki in povečana cena založnih skladišč mineralne vode ter zaračunana dostava dopolnjujejo ta celotni prihodek, ki znaša skupno 29.879.212,03 din in je manjši od preteklega leta zaradi spremenjenega obračuna skupnih poslov.

Po pokritju stroškov in po enotnih osnovah deljenega dohodka in osebnih dohodkov izkazujemo naslednja odstopanja: komercialni sektor presežek stroškov 41.682,09 din, skupni posli 508.488,03 in naknadno dogovorjeni posli — raziskave 198.782,95 din presežka stroškov. Center v Mariboru pa 9.179,95 din in ostali sektorji DS 2.083.860,71 din ostanka dohodka. Skupna razlika — ostanek dohodka je 1.344.087,59 din, ki je v letnem obračunu vrnjen temeljnim organizacijam. Presežek dohodka je v

precejšnji meri rezultat doseženih tečajnih razlik in obrestih od sredstev pri banki, kar je predvsem odvisno od ukrepov družbene, kreditne in denarne politike in zato te učinke ne moremo čvrsto planirati. Lahko pa že predvidevamo bistven izpad teh dohodkov v tekočem letu.

Z bilancami uspeha je izvršen obračun

— zakonskih obveznosti, ki so zaradi olajšav na osnovi investicijskih izlogov na nerazvitem območju in izvoza mineralne vode, skupno za Zdravilišče 112.622,25 din,

— obveznosti interesnim skupnostim po dogovorih in sporazumih, ki so v primerjavi z letom 1975 večje za 21% ter znašajo 6.948.973,85 din, brez prispevkov delavcev in osebnega dohodka, ki smo jih odvedli v skupnem znesku 14.225.139,75 din in odtegnjenih drugih prispevkov in davkov, ki smo jih zbrali 1.755.253,85 din,

— dogovorjene in obvezne vezave investicijskih sredstev iz obveznosti leta 1976 skupno 2.808.830,25 din, kar skupno predstavlja 33% novo ustvarjene vrednosti in poprečno na vsakega zaposlenega delavca 33.015,10 din.

Delitev dohodka na sklade in osebne dohodke je izvršena po sklepih zborov delavcev z upoštevanjem planske in dogovorjene prazdelitve dohodka. To je omogočalo, da je vsaka temeljna organizacija opravila delitev dohodka v okviru dogovorjenih limit minimalne akumulacije in dogovorjene mase osebnih dohodkov po sporazumu v grupaciji naravnih zdravilišč. V istem sporazumu dogovorjena skupna poraba delavcev je zagotovljena s povečanjem sklada skupne porabe za 3.030.000,00 din.

Iz sklada skupne porabe smo med letom izplačali poprečno 2.360 din na vsakega zaposlenega delavca.

Poprečni mesečni izplačani osebni dohodek pa znaša 3.409,50 din neto.

Rezervni skladi so povečani za 1.305.715,65 din, poslovni skladi temeljnih organizacij pa za 3.191.188,09 din.

H. A.

KAKO SMO PORABILI DELOVNI ČAS

V preteklem letu je bilo po statističnih podatkih zaposlenih v Zdravilišču 783 delavcev, to pa predstavlja ca. 1.710.072 ur razpoložljivega delovnega časa. Od tako izračunanega fonda delovnega časa je bilo porabljeno za delo 1.276.157 ur, za državne praznike 44.450 ur, za dopuste letne, izredne, študijske in porodniške 176.191 ur in za boleznine 161.147 ur. Ur dela prek rednega delovnega časa je bilo evidentiranih 48.432.

Od skupnega števila ur je bilo porabljeno v temeljnih organizacijah:

TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST, kjer je zaposlenih skupno 427 delavcev, je bilo porabljeno za delo 647.870 ur, kar je v primerjavi s preteklim letom za 0,5% manj, polovico več pa je ur izven rednega delovnega časa in sicer 36.154 plačanih nadur za delo na državne praznike in ur iz podaljšanega delovnega časa. Saldo ur iz neenakomernega delavnika se je zmanjšal za 13.158 ur, nočnih ur je bilo opravljenih 20.555, za 38.041 ur je

bilo porodniškega dopusta. Ure bolezenskih izostankov pa so se povečale za 39% in znašajo 68.693 ur.

Skupne evidentirane ure dela vseh oblik delovnega razmerja, pravnih in zaposlenih upokojenec so se zmanjšale za 3%. V zdravstvu jih je 149.217, v restavracijah 336.249 ur, v recepcijah (hoteli) 125.537 ur, v hotelu Donat 154.117 ur in vodstvo TOZD 2.013 ur.

TOZD POLNILNICA — Zaradi zmanjšane obsega dejavnosti se je zmanjšalo tudi število zaposlenih in znaša v letu 1976 142 delavcev, to pa pomeni tudi 2% zmanjšanje plačanih ur dale v primerjavi z letom 1975. Ur rednega delovnega časa je bilo 250.162, kar je za 1% manj, ure nočnega dela pa so se povečale za 14% in jih je 10.199. Za delo na dan državnih praznikov in ur iz podaljšanega delovnega časa je bilo plačanih 4.923 ali za 20% več. Saldo ur iz neenakomernega delavnika se je zmanjšal za 9% to je za 295 ur. Za 33% so

se zmanjšale ure dopustov in državnih praznikov. Bolezenskih ur do 30 dni je 12.673, nad 30 dni pa 6.401, od tega 777 ur porodniškega dopusta in 1.090 ur invalidov, skupno je primerjavi z lanskim letom so se povečale za 134 %.

Ob 14% zmanjšanju proizvodnje mineralne vode je v delovnih skupinah polnilcev, skladišča in avtoparka 146.280 evidentiranih ur, to je za 19 % manj od prejšnjega leta. Kljub 30% povečanju polnitve CO₂ se je poraba delovnega časa zmanjšala za 7 %.

Delovne ure režijskih skupin — kurjači, vzdrževalci, vratarji, laboratorij in vodstvo so se povečale za 31 % in predstavljajo 33 % vseh ur dela v polnilnici.

TOZD VZDRŽEVALNA DEJAVNOST — V letu poročanja je bilo v Vzdrževalni dejavnosti zaposlenih 110 delavcev. Ur dela v rednem delovnem času je bilo porabljenih 190.059 in so se povečale za 3 %. Ure nočnega dela so se povečale za 153 % in znašajo 1.662, ur nadurnega dela in ur za delo na državne praznike je 4.735, kar je za 178 % ali za 3.034 ur več. Saldo neenakomernega delavnika se je zmanjšal za 2.947 ur, to je za 40 %. Nesorazmerno so se povečale ure boleznin, saj znašajo 18.834, to je za 8.943 ur več kot leto prej. Od tega boleznin do 30 dni 9.507 ur, nad 30 dni za 9.327 ur, od tega invalidnin 2.464 ur.

DS SKUPNE SLUŽBE — Poprečno zaposlenih po statističnih podatkih ob koncu meseca je 105 delavcev. V DS skupne službe je plačanih ur dela 235.364, kar je za 6 % več kot predhodno leto, od tega plačanih ur rednega dela 186.404. Ure nadurnega dela so se povečale zelo nesorazmerno,

saj znašajo v letu 1976 2.530, leto poprej pa samo 264 ur. Za 69 % so se povečale ure bolniških izostankov, saj znašajo 16.505. Velik odstotek odpade na porodniške dopuste, ki znašajo 6.910 ur, v primerjavi s celotnimi bolniškimi je to 41 %, ur invalidov pa je 2.198.

Skupaj evidentiranih ur je 202.291, kar je v primerjavi z letom 1975 za 8 % več. Od tega je v komercialni s potniki in založnimi skladišči 67.784 ur, kar je za 6 % več kot lani. V centru za raziskavo mineralne vode pa so se evidentirane ure dela zmanjšale za 51 % in znašajo 2.784 ur, v ostalih sektorjih pa so se povečale za 120 % in jih je skupno 131.723.

IZOSTANKI — Pravica delavca do izostanka je določena s predpisi oz. s sporazumom o medsebojnih delovnih razmerjih delavcev v združenem delu. Zato je število izgubljenih delovnih dni odvisno predvsem od teh določb, števila zaposlenih, starostne strukture zaposlenih, zaradi porodniških dopustov je večja odsotnost žena, predvsem pa vplivajo na to tudi delovni pogoji v katerih delavec dela. V letu poročanja imamo zelo neugoden premik pri bolezninah, na kar pa vplivajo v veliki meri porodniški dopusti, saj so se povečali za 8,896 ur, to je za 24 %. Ure izrednih dopustov so se zmanjšale za 34 %. Iz podatkov pa lahko vidimo, da neplačanih izostankov ni. Delež izostankov je v primerjavi z urami dela ostal nespremenjen 21,5 %, kar znaša od 1,768.414 ur 336.105 ur.

Največjo pozornost zasluži bolniški izostanki (brez porodniških dopustov in invalidov), ki niso v kolektivu niti za posameznika zaželjeni. Preračunano v izgubljene delovne dneve na zaposlenega nam dajo naslednjo sliko:

DELOVNIH DNI

	za boleznine				za vse izostanke			
	1973	1974	1975	1976	1973	1974	1975	1976
Zdravst.	15	15	19	25	52	54	54	62
Gostinst.				22				58
Polnilnica	26	22	19	18	61	56	54	42
Vzdrž. dej.	24	21	23	24	53	55	56	47
Skup. službe	14	10	16	13	50	46	53	47
Skupaj	19	17	19	21	54	53	57	53

Skupen podatek 21 dni boleznin poprečno na vsakega delavca je neugoden. Na prvem mestu je zdravstvo, kjer na vsakega posameznika odpade 25 dni, kar je veliko nad poprečjem, sledi vzdrževalna dejavnost, kjer število dni bolniških izostankov vsako leto raste in odpade poprečno na posameznika 24 dni. Zelo pa je presenetila polnilnica, katera se je lani prebila na poprečje, letos pa že pod in znaša 18 dni na posameznika.

Skupen podatek vseh izostankov nas prepričuje, da smo poprečno 53 dni na leto izven delovnega mesta, to lahko rečemo 2 meseca na posameznika. Izostanki pa so po dejavnostih različni in so v zdravstvu najvišji, saj odpade na posameznika 62 dni, v gostinstvu pa 58 dni,

KAKO SMO OBRAČUNAVALI UČINEK V LETU 1976

UČINEK — to je neke vrste nagrada za naše delo, pravzaprav za tisto, kar več ustvarimo kot je planirano. Obračunavamo ga v 40 enotah Zdravilišča, ki zajemajo 668

kar je močno nad poprečjem. Ostale dejavnosti so pod poprečjem.

IZRAVNAVA NEENAKOMERNEGA DELAVNIKA — Neenakomerni delavnik je nastal iz potrebe prilagajanja dejanskega števila zaposlenih s potrebnim delovnim časom ter želje po redni letoletni zaposlitvi in zmanjšanju sezonskih zaposlitev. V preteklem letu je bilo skupno zaposlenih poprečno 783 delavcev, za opravljene ure pa je bilo potrebno poprečno 780 delavcev. Odstopanje je bistveno od maja do oktobra, ko zaposleni z delom v podaljšanem času nadomeščajo od 4 do 11 % razlike v zaposlitvi. Ker se v tem času izplačujejo le OD za redni delovni čas, rezervirani osebni dohodek omogoča redne osebne dohodke v preostalih mesecih leta.

delavcev, 25 enot pa je na poprečju s 116 delavci in to vsak mesec.

Izračun temelji na planu, ki se postavi za tekoče leto (to je plan ur in prometa) na prometu, ki ga

ustvarimo in na opravljenih urah. Indeks med planom prometa in delovnih ur ter njihovo realizacijo predstavlja % učinka. Vendar je to le predlog za izplačilo VT učin-

ka. Namreč sveti posameznih enot se odločijo ali se ta predlog spremeni ali ostane enak.

Primer:

plan	ure		promet		ure	indeks promet	% učinka
	real.	plan	real.	plan			
5.168	4.662	5.200	5.530	90	106	16	

Takšen način obračuna velja za ZDRAVSTVO pri zdravnikih, medicinskih sestrah, fizioterapiji, pivnici, laboratoriju, sprej. pisarni, dvigalu in zajema 72 delavcev; rtg, stacionarij in čistilke so skupaj s 13 delavci na poprečju. Njihov promet pomeni pri zdravnikih in medicinskih sestrah — število zdravniških pregledov; fizioterapiji — število fizioterapevtskih postopkov; v pivnici — število pitja mineralne vode, ki ga iz pitnih kart preračunamo na enkratno pitje; pri dvigalu se sestoji promet iz zneska zdravniških pregledov in fizioterapevtskih storitev; pri sprejemni pisarni in laboratoriju pa iz zneska zdrav. pregledov, fizioterapevtskih storitev in enkratnega pitja mineralne vode.

Enak obračun učinka velja za RESTAVRACIJE in HOTELE in se v restavracijah deli na strežbo in kuhinjo. Pri strežbi je za posameznika zelo važen njegov promet. Namreč od skupne mase, ki je namenjena za izplačilo učinka za enoto — npr. za strežbo Zdraviliški dom, se določenim natakarnjem obračunava učinek po prometu. To je veljalo v lanskem letu 1976. Za vnaprej pa se pripravlja obračun za strežbo, ko bo celotni osebni dohodek za posameznika odvisen od njegovega prometa.

Pri hotelih predstavlja promet število nočitev. V tem obračunu je vključena recepcija s sobaricami po hotelih. V obračun učinka je pri restavracijah in hotelih vključeno 341 delavcev. Od tega odstopa tehnično vodstvo z 28 delavci, ki je na poprečju restavracij in hotelov, direktor TOZD 1, ki je na poprečju celotnega TOZD 1 (zdravstvo, restavracije in hoteli) ter 6 poslovođij, ki so na poprečju posameznih enot.

Za TOZD 1 je bil v letu 1976 poprečno izplačani učinek 30 para neto, celotna masa izplačanega učinka pa predstavlja 13 % mase,

ki smo jo dobili iz neto vrednosti kalkulativne točke (0,0230).

Obračun učinka v TOZD 2 temelji na normi in ga obračunavamo za polnilnico, skladišče in plinaro. Ostali, to je vodstvo polnilnice, vratarji, kurjači, avtopark in vzdrževalna skupina pa prejema poprečje. Osnova za učinek je strojna norma v polnilnici in delovna norma v skladišču.

Primer:

264 proizv. ur × 9.600 stekl. na uro je norma 2,534.400 steklenic; pri polnitvi 2,878.991 stekl. je dosežen učinek 14 %.

Proizvodni čas je odvisen od ur obratovanja in pripravljenega časa; proizvodnja mineralne vode na uro pa tudi od stroja, ki obratuje. Zato se norma od meseca do meseca razlikuje.

V skladišču predstavlja norma število prodanih steklenic mineralne vode na uro; v plinarni pa kg proizvedenega plina na delovno uro, vendar je pri plinarjih za vse mesece določen enak normativ.

V TOZD 2 je v obračun učinka vključenih 142 delavcev, od tega jih je 51 na poprečju. V letu 1976 so dosegli poprečno 36 para učinka — neto. Celotna masa izplačanega učinka z TOZD 2 v letu 1976 predstavlja 16 % mase, ki jo dobimo iz neto vrednosti kalkulativne točke.

V TOZD 3 pa obračunavamo učinek le v pralnici, kjer je zaposleno 23 delavcev. Osnova je prav tako norma — to je kg opranega perila na uro. Indeks med normo in realizacijo pomeni % učinka. Ostale enote v TOZD 3, kar predstavlja 87 delavcev, so na poprečju celotnega zdravilišča enako kot SDS (105) delavcev. V letu 1976 je bila poprečna neto vrednost učinka za Zdravilišče 31 para. Masa letnega učinka pa predstavlja 13 % celotne mase, ki jo dobimo iz neto vrednosti kalkulativne točke v letu 1976.

BILANCE STANJA — PREGLED SREDSTEV IN VIROV

Sredstva ter njihove vire nam prikazuje obrazec Bilanca stanja na dan 31. 12. za vsako posamezno TOZD in DS skupne službe ter zbirni obrazec za delovno organizacijo.

Kaj nam pokaže zbirni obrazec bilance stanja? Da imamo v Zdravilišču skupnih sredstev v aktivni 481.757.179,80 din in seveda prav toliko virov sredstev. Največji delež bilančne vsote so poslovna sredstva in sicer 441.185.248,77 din ali 91,58 %, rezervnih sredstev 2,42 % ali 5.851.843,28 din ter sred. skupne porabe 6 % ali 15.130.848,78 din. Osnovna sredstva kot del poslovnih sredstev izkazujejo vrednost 267.672.619,44 din ali 60,67 %. Tudi v letu 1976 je bilo potrebno opraviti revalorizacijo za nekatera osnovna sredstva. Skupen učinek

revalorizacije znaša 5,243.484,73 din povečanja poslovnega sklada.

Zaloge materiala, drobnega inventarja, nedokončane proizvodnje in gotovih proizvodov znašajo 16,839.929 din ali 3,82 % vseh poslovnih sredstev. Plasmaji iz poslovnih sredstev so v znesku 8,624.598,85 din ali 1,95 %, ostalo pa so druga obratna sredstva.

V virih poslovnih sredstev pokriva lastni vir poslovnih sredstev, to je poslovni sklad, 42,77 % vseh poslovnih sredstev, z dolgoročnimi in srednjeročnimi krediti pa 23,12 odstotkov. Za posamezne TOZD so podatki podrobneje prikazani v nadaljevanju poročila.

Bilanca stanja Zdraviliške dejavnosti izkazuje knjižno vrednost vseh sredstev v znesku 248,992.413,78

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

din. V teh sredstvih je vsebovano 96% poslovnih sredstev, 1,30% sredstev rezerv ter 2,5% sredstev skupne porabe. V poslovnih sredstvih je 79,5% osnovnih sredstev, 2,19% zalog materiala in drobnega inventarja, ostalo pa so terjatve.

59,5% vseh sredstev je pokrito z lastnimi skladi, 32,56% je pokrito z dolgoročnimi krediti, 0,22% s srednjeročnimi krediti ter le 3,92% z drugimi kratkoročnimi viri.

Za TOZD Polnilnica znaša knjižna vrednost vseh sredstev 96.142.396,88 din. V teh sredstvih je 95% poslovnih sredstev, 2% rezervnih sredstev ter 2,4% sredstev skupne porabe. Osnovna sredstva pomenijo 39,8% vseh poslovnih sredstev, knjižna vrednost zalog materiala, drobnega inventarja in embalaže predstavlja 10,6% in terjatve 8,5% od poslovnih sredstev.

Viri lastnih poslovnih sredstev, to so sredstva poslovnega sklada, znašajo 46,4% vseh poslovnih sredstev. Z dolgoročnimi krediti pokrivamo 17,9% ter s srednjeročnimi krediti 0,1% poslovnih sredstev. Preostali del poslovnih sredstev pokrivamo s kratkoročnimi viri poslovnih sredstev to je 35,6%.

POSLOVANJE TOZD ZDRAVILIŠKA DEJAVNOST

Osnovne značilnosti poslovanja TOZD Zdraviliška dejavnost v tem letu so: nazadovanje fizičnega obsega planirane realizacije in indeksa 1975/76 in popolna stagnacija vlaganj v razširjeno reprodukcijo. Vzroki za opisano stanje so zunanji in tudi notranji.

Med zunanji vzroki so najpomembnejši tile: možna restrikcija skladov namenjenih za zdraviliško zdravljenje, ki so jih izvrševale regionalne zdravstvene organizacije in tudi TOZD, ki so doslej pošiljali svoje člane na kopališko zdravljenje. Vzrok za padec obiska zah. nemških pacientov je identičen s popreje opisanim pri nas, le da zdravstvena zavarovanja iz ZR Nemčije v celoti odklanjajo zdravljenje v breme svojih skladov. To pa ni edini razlog. Določene restriktivne ukrepe izvajajo tudi v avstrijskem zavarovanju. Navzlic zaostrenemu vprašanju med obema državama glede manjšinskih vprašanj, pa smo pri nočitvah avstrijskih državljanov dosegli znatno višji indeks. Analogno bi lahko sklepali, da je vzrok za padec obiska iz ZR Nemčije iskati v popolni odsotnosti naše propagande na tem tržišču.

Zaznamujemo tudi nižji indeks pri prodaji hrane a la carte in pijač. Vzroki so pri štednji v domačem poslovnem turizmu pa delno tudi pri naši neprilagojeni ponudbi.

Menim, da je skoraj nobena propagandna akcija na domačem tržišču eden glavnih notranjih vzrokov za nazadovanje indeksa realizacije. Investicijska dejavnost v nove naložbe je bila nepomembna, saj je vseboval plan le nujne nabave inventarja (ca. 1.369.000). Največji del sredstev pa je bil porabljen za odplačilo anuitet za medsebojna posojila med TOZD, obvezne oročitve, obresti — interkalarne itd.

V hidroterapiji smo uvedli mineralne kopeli z donat vodo iz Kostivnice. Znižali smo režijske stro-

Za TOZD Vzdrževalna dejavnost znaša knjižna vrednost sredstev 24.136.209,10 din. Od tega je 2,77% rezervnih in 6,45% sredstev skupne porabe, ostalo 90,2% pa so poslovna sredstva. V poslovnih sredstvih predstavljajo osnovna sredstva kar 37,7%, zaloge materiala, drobnega inventarja, nedovršene proizvodnje in gotovih proizvodov 6,09%, v terjativah 49,16% ter plasmajih iz poslovnih sredstev 7,05%.

Od virov poslovnih sredstev predstavljajo poslovni sklad 63,5% in le 20,60% pokrivajo dolgoročni in srednjeročni krediti.

Bilanca stanja Skupnih služb izkazuje na dan 31. 12. 1976 112.486.160,04 din bilančne vsote. Poslovna sredstva vključujejo 37,2% osnovnih sredstev, ki so nabavljena za funkcioniranje skupnih služb in združenega poslovanja.

Denarna sredstva za celotno delovno organizacijo so izkazana v bilanci stanja v skupnih službah, terjatve pa le v znesku, ki se nanaša na poslovanje skupnih služb.

Skupne službe nimajo lastnih virov poslovnih sredstev in rezervnega sklada. Imajo pa sklad skupne porabe in sicer del skupnih sredstev v razmerju števila zaposlenih.

ške pri porabi sladke vode, CO₂ in delno pri električni energiji.

V gostinskem delu TOZD nismo imeli sprememb glede ponudbe. Hotel Donat je v času poslovanja t. j. 20. 2. 1975—31. 12. 1976 dosegel poprečno število nočitev 154 na en dan oz. 74%. Rezultat je nadpoperčen.

Oskrba z osnovnimi živilskimi artikli ni bila problematična.

Delo samoupravnih organov

Zbori delavcev so bili sklicani na šest zasedanjih. Zasedali so tudi na ločenih sejah (zjutraj ali popoldne, paralelno z delavci iz Terapije). Poprečna udeležba je znašala 61%. Izostanke so povzročili delavci v odsotnosti vsled bolniške, dopustov ali pa opravljanja rednega dela v času zasedanja zborov. Sklepali so o delitvenih razmerjih OD, o posojilu za ceste, o samoupravnih sporazumih s samouprav. interes. skupnostmi, o osnutku ZZD, o samoupravnem prispevku iz OD, o poročilih vodij delegacij itd.

Delavski svet TOZD je zasedal na 9. sejah. Sklepnost je bila podana s poprečno udeležbo 58%. Obravnaval je poleg tekoče problematike še o uporabi investicijskih sredstev, cenah za l. 1976 in o politiki cen in rabatov, o sindikalni listi, o pokrivanju stroškov za skupne posle, sprejem nekaterih samoupravnih aktov, o delitvi dohodka in o zaključnem računu 1975, o izključitvah delavcev itd.

Svet za zdravstvo je v mejah svojih pristojnosti zasedal na 12 sejah, ravno tako tudi svet za gostinstvo na 19 sejah.

Neposredne naloge vsebovane v srednjeročnem programu so v izvršitvi obnovitvenih del v hotelih, ki nimajo v sobah lastnih sanitarnih napeljav (WC — prha).

Spričo skokovitega porasta stanovanjskega standarda v SFRJ — se

gostje zelo neradi odločijo za nastanitev v naših hotelih, ki tega standarda nimajo (Strossmayerjev dom, Styria, Boč, Turist, Trst, Slatinski dom, Beograjski dom, ali skoraj 50% vseh nastanitvenih zmožljivosti. Razmerje je zelo neugodno

tudi za formiranje ponudbe agencijam, ki sploh ne jemljejo v zakup neopremljenih (sanitarno) sob. Že za dohitevanje zamujenega bi morali vsako leto obnoviti ca. 150 ležišč.

ZDRAVNIŠKI PREGLEDI PO VRSTAH IN NAČINU PLAČILA:

Table with 5 columns: Category, 1974, 1975, 1976, Indeks (76:74, 76:75). Rows include Domači gosti na družbene stroške and various types of medical examinations.

Table with 5 columns: Category, 1974, 1975, 1976, Indeks (76:74, 76:75). Rows include Domači samoplačniki and various types of medical examinations.

Table with 5 columns: Category, 1974, 1975, 1976, Indeks (76:74, 76:75). Rows include Inozemski gosti and various types of medical examinations.

Table with 5 columns: Category, 1974, 1975, 1976, Indeks (76:74, 76:75). Rows include Stacionarij and various types of medical examinations.

Table with 5 columns: Category, 1974, 1975, 1976, Indeks (76:74, 76:75). Rows include Vsi prvi pregledi, Vsi ponovni pregledi, Vsi zdrav., Vsi specialistični, Vsi superspecialistični.

Table with 5 columns: Category, 1976, 1975, Indeks. Rows include Storitve januar—december 1976 and Zdravniški pregledi.

Table with 5 columns: Category, 1976, 1975, Indeks. Rows include Gastroskopije and various types of procedures.

Table with 5 columns: Category, 1976, 1975, Indeks. Rows include Razčlenitev po regijah in plačnikih and various types of procedures.

Table with 5 columns: Category, 1976, 1975, Indeks. Rows include Rektoskopija and various types of procedures.

Table with 5 columns: Category, 1976, 1975, Indeks. Rows include Elektrokardiogram and various types of procedures.

Table with 5 columns: Category, 1976, 1975, Indeks. Rows include FIZIOTERAPIJA and various types of procedures.

Table with 5 columns: Category, 1976, 1975, Indeks. Rows include various types of treatments and procedures.

Sešteto vse skupaj je 201.580 storitev. Primerjano z letom 1975 je indeks 94,5.

Opravljenе kopeli in postopki po letih in mesecih:

	1974	1975	1976	Indeks	
				76 : 74	76 : 75
Januar	5.943	6.684	7.813	131	116
Februar	5.761	5.939	8.160	141	137
Marec	11.317	11.962	13.454	118	112
April	16.098	18.540	17.284	107	93
Maj	20.393	23.266	21.199	103	91
Junij	19.649	23.461	20.948	106	89
Julij	21.975	21.727	21.648	98	99
Avgust	23.970	25.742	23.238	96	90
September	23.971	27.919	25.057	107	91
Oktober	19.679	24.529	20.558	104	83
November	11.500	13.588	13.218	112	97
December	9.839	9.795	8.403	85	85
SKUPAJ	190.095	213.152	201.580	106	94

Opravljenе kopeli po vrstah za obdobje treh let:

Hidroterapija

	1974	1975	1976	Indeks	
				76 : 74	76 : 75
Mineralne kopeli	71.740	80.652	78.616	109	97
Stanger	1.851	1.367	1.799	97	131
Podvodna masaža	20.008	22.396	20.576	102	91
Fango obloge	48.768	51.565	51.974	106	100
Smrečne kopeli	8.367	12.228	11.744	140	96
Japonske kopeli	744	513	120	26	23
Stiricel. kopeli	2.788	3.027	18	0	0
Izmenič. kopeli	—	11	15	—	136
CO ₂ suha kopel	32	36	2	6	5
Sedeča kopel	12	2	—	—	—
Električna kopel	22	8	—	—	—
Velika procedura	10	—	—	—	—
Naraščajoča kopel	98	68	21	21	30
Kneipp	47	91	2	4	2
Parna kopel	1	—	1	100	—
Navadna kopel	58	14	25	43	178
Skodski tuš	—	1	—	—	—
SKUPAJ	154.546	171.979	164.913	106	95

Opravljeni postopki po vrstah za obdobje treh let:

Elektroterapija

	1974	1975	1976	Indeks	
				76 : 74	76 : 75
UKV	1.945	1.006	797	40	79
Mikroval	548	618	623	113	100
Jonomodulator	1.709	1.185	1.760	102	148
Ultrazvok	112	32	1	0	3
Faradizacija	1.024	762	694	67	91
Galvanizacija	1	1	8	800	800
Elektrovibracija	123	166	30	24	18
Zarnični lok	15	116	154	1026	132
Quarc	52	67	75	144	121
Solux	111	56	10	9	17
Inhalacije	4.298	4.929	4.268	99	86
Nemictodyn	—	2.376	2.385	—	100
SKUPAJ	9.938	11.314	10.805	108	95

Kinezoterapija

	1974	1975	1976	Indeks	
				76 : 74	76 : 75
Lumbex	512	445	197	38	44
Glison	554	617	311	56	50
Pearle	201	188	135	67	71
Gimnastika	13.580	16.865	14.031	103	83
Razgibavanje	3.738	3.051	2.477	66	81
Razgibavanje v vodi	127	31	257	202	829
Masaža	6.786	8.545	8.393	123	98
Dihalne vaje	58	90	58	100	64
Namizni tenis	55	27	3	5	11
SKUPAJ	25.621	29.859	25.862	100	86

Plačane in kreditirane kopeli po načinu plačanja in vrstah:

Kopeli	Plačano	Kredit.	Kure	1976	1975
				% plač. od skup. štev.	% plač. od skup. štev.
Mineralne	36.459	38.784	3.373	46,3	47,4
Stanger	764	974	61	42,4	59,9
Podvodna masaža	12.725	5.072	2.779	61,8	55,0
Fango obloge	23.908	25.765	2.301	45,9	47,7
Smrečne kopeli	1.857	9.852	35	15,8	14,6
Japonske kopeli	94	—	26	78,3	51,8
Stiricelične	4	14	—	22,2	26,2
Izmenične	9	7	—	53,3	36,3
CO ₂ suha kopel	2	—	—	100,0	30,5
Sedeča kopel	—	—	—	—	100,0
Električna kopel	—	—	—	—	100,0
Velika procedura	—	—	—	—	—
Naraščajoča	18	3	—	85,7	44,1
Kneip	2	—	—	100,0	76,9
Parna kopel	—	1	—	—	—
Navadna kopel	6	19	—	24,0	100,0
Skodski tuš	—	—	—	—	—
SKUPAJ:	75.847	80.491	8.575	47,1	44,2

Postopki:	Plačano	Kredit.	Kure	1976	1975
				% plač. od skup. štev.	% plač. od skup. štev.
UKV	140	657	—	17,5	15,9
Mikroval	21	602	—	3,3	7,7
Jonomodulacija	509	1.235	16	28,9	40,6
Ultrazvok	—	1	—	—	40,6
Faradizacija	30	664	—	4,3	3,2
Galvanizacija	6	2	—	75,0	100,0
Elektrovibracija	38	2	—	93,3	87,9
Zarnični lok	40	114	—	25,9	37,0
Quarc	18	57	—	24,0	68,6
Solux	6	4	—	60,0	23,2
Inhalacija	2.596	1.560	112	60,8	61,6
Nemikrocin	572	1.787	26	23,9	27,8
SKUPNO:	3.966	6.685	154	36,7	41,3

Plačane in kreditirane kopeli po načinu plačanja in vrstah:

Kinezoterapij	Plačano	Kredit.	Kure	1976	1975
				% plač. od skup. štev.	% plač. od skup. štev.
Lumbex	21	166	10	106,0	19,3
Glison	204	205	2	33,4	27,2
Pearle	36	99	—	26,6	17,5
Gimnastika	7.453	2.683	3.895	53,1	44,1
Razgibavanje	96	2.381	—	3,8	2,9
Razgib. v vodi	13	244	—	5,0	9,6
Masaže	5.231	2.472	640	62,3	61,9
Dihalne vaje	2	56	—	3,4	1,1
Namizni tenis	3	—	—	100,0	36,2
SKUPAJ:	12.959	8.306	4.597	50,1	44,0

Nekaj o problematiki zdravstvene enote

Smernice razvoja našega zdravilišča v letu 1976 so bile podane z dejstvom, da je naša ustanova postala Center za rehabilitacijo gastroenteroloških bolnikov. Razumljivo je, da je naša ustanova povezana z vsemi gastroenterološkimi enotami Jugoslavije, pa tudi inozemstva, pri čemer mislimo predvsem na Avstrijo in Nemčijo. Razen tega je Zdravilišče Rogaska Slatina stalni sedež Gastroenterološke sekcije LRS, kar mu daje praktično vodilno vlogo v tej stroki.

Naša diagnostika se je v zadnjem letu znatno razširila, saj razpolagamo sedaj z dovršeno urejeno endoskopsko enoto in samo v preteklem letu smo gastroskopsko pregledali 640 bolnikov. Nabavljena je bila tudi nova rentgenska aparatura Koch-Sterzel. Naša izbira se je pokazala kot zelo dobra, saj v teku leta praktično nismo imeli popravil. Kritično je vprašanje stalnega rentgenologa. Naš centralni laboratorij sicer ustreza vsakodnevni rutini, vendar nimamo aparatur, s katerimi bi lahko izvrševali modernejšo diagnostiko. Predlagali smo nabavo novih aparatov, ki pa so precej drage in bo nabava verjetno odvisna do razpoložljivih finančnih sredstev. Sestrski kader bi sicer zadostoval, zaradi porodniških dopustov pa nastajajo praznine, ki jih bomo v tem letu sicer lahko z nadomeščanji izpopolnjevali. Fizioterapija ima, kakor izgleda, dovolj kadra na razpolago in verjetno med letom ne bo posebnih problemov. Še vedno je kočljivo vprašanje dietetičark, na objavljeno mesto se nihče ne javi, potrebujemo pa nujno še eno dietetičarko, kajti v primeru bolezni ali nosečnosti ostanemo brez nje. Pri našem tipu ustanove pa sloni del zdravljenja na dieti in moramo stremeti za tem, da bomo izpopolnili opisano vrzel.

Zlasti Gastroenterološka klinika, Interna in Kirurška iz Ljubljane nam tekoče pošiljajo bolnike v nadaljevanje bolnišničnega oziroma kliničnega zdravljenja. Vedno znova ugotavljamo, da je število postelj v stacionariju premajhno in tako se zgodi, da imamo včasih bolnike, ki bi na vsak način morali biti na stacionariju, dislocirane po drugih hotelih, kar je nevarno in tudi nevarno, saj bi v slučaju kakšnih komplikacij nudenja odgovarjajoče pomoči ne prišlo pravočasno. Zato predlagamo, da se stacionarij razširi in sicer tako, da bo v prihodnjem letu zavzemal celotno III. in II. nadstropje severnega trakta Zdraviliškega doma.

Raziskovalno delo v okvirju našega zdravilišča je omejeno predvsem zaradi pomanjkanja časa. Pri polni obremenitvi si je težko zamisliti, da bi kdo od zdravnikov imel še časa za raziskovalno delo, ki je včasih dolgotrajno in tudi naporno. Kolikor nam čas dopušča, še vedno raziskujemo vprašanje delovanja magnezija. Ker pa z izotopi delo v naši ustanovi ni mogoče, smo odvisni predvsem od Kliničnih bolnic v Ljubljani.

POSLOVANJE BIOKEMIČNEGA, HEMATOLOŠKEGA IN URINSKEGA LABORATORIJA

Delo v laboratoriju je opravljalo pet oseb, in to vodja laboratorija, trije laboratorijski tehniki in pomožni laboratorijski delavec.

Od februarja do konca oktobra smo k rednemu delu priključili še raziskovalno delo, pri čemer je bila odvzeta kri 100 oseb. Laboratorij je bil pri tem udeležen z odvzgom materiala, pripravo za prenos v Ljubljano v laboratorije Kliničnega centra in še z dodatnimi preiskavami, ki jih je opravil sam. Kljub povečanemu obsegu dela, je teklo to brez zastoja.

Iz statističnih podatkov je razvidno, da se je pri enakem številu zaposlenih in na splošno nekoliko znižanem pritoku bolnikov, delo v laboratoriju v glavnem povečalo, tako da so nekateri indeksi močno nad 100. Padec smo zabeležili le v manjšem obsegu.

Kljub načrtom in planiranju nabave novih instrumentov, le-teh iz finančnih razlogov nismo dobili, čeprav bi bili zelo potrebni zaradi raznolike in točnejše diagnostike.

Statistični pregled opravljenih laboratorijskih določitev in primerjava med 1975 in 1976 letom:

Vrsta določitve:	Štev. določitev		Indeks
	kredit. + samopl.	1976	
Krvni sladkor	2145	2230	104
GTT	134	133	99
Dnevni profil krvnega slad.	170	195	115
Bilirubin	2208	1572	71
Timol	1489	1528	103
SGPT	1371	1359	99
SGOT	766	1383	180
BST	22	26	118
Holesterol	1028	1158	113
Mancke-Sommer	62	43	69
Sečnina	218	312	143
Sečna kislina	402	714	178
Diastaza	242	269	111
Eritrociti	1363	1347	99
Levkociti	1238	1103	89
Hemoglobin	1355	1297	96
Barvni indeks	914	620	68
Dif. krvna slika	378	275	73
Trombociti	59	83	141
Čas krvavitve	4	15	375
Čas strditve	4	13	325
Protrombinski čas	36	93	258
Valenca štetja	36	14	39
Skupno:	15644	15782	101

GOSTINSTVO

Enota gostinstvo sestavlja skupno z zdravstvom enoto TOZD zdraviliška dejavnost. Znotraj gostinske enote deluje 7 poslovdstev in sicer:

1. poslovdstvo hotela Donat, ki vključuje celoten hotel, kavarno nova terapija in bife športno igrišče;
2. hotelsko poslovdstvo, ki vključuje vse prenočitvene kapacitete starega dela in recepcijo pri Pošti in Styrii;
3. poslovdstvo Zdraviliški dom s klubskimi prostori v Zdraviliškem domu in slaščičarno Zagrebški dom;
4. poslovdstvo Pošta z restavracijo Bellevue in kavarno Park;
5. poslovdstvo Slovenski dom z restavracijo Soča;
6. poslovdstvo Bohor z Vinotočem;
7. poslovdstvo Sonce s kegljiščem in bifejem v kopališču.

Glede na specifičnost zgoraj omenjenih dveh dejavnosti je v samoupravnih aktih določeno, da se nekatere samoupravne pravice izvršujejo prek svetov zdravstvene in gostinske enote. Svet hotelske enote je imel v letu 1976 19 sej s povprečno 720/0 udeležbo. 7 poslovdstev, 22 obračunskih enot, 38 povprečno zaposlenih v gostinstvu in 35 vajencev pa terja, da se samoupravljanje še bolj decentralizira, mogoče z zbori delavcev po poslovdstvih

ali kako drugače. V letu, za katerega poročamo, je bilo tudi 6 zborov delavcev, na katerih so razpravljali o zadevah, ki spadajo v njihovo pristojnost.

V 14 hotelih je skupno 1301 postelja. Od tega je 1 hotel A kategorije, ostali pa C in D. Hotel Bohor je trenutno zaseden po naših delavcih. Sobe oddajajo v 3 receprijah, od teh je ena v hotelu Donat, druga v hotelu Pošta, kjer oddajajo sobe v glavnem samoplačniškom, tretja pa je v hotelu Styria, ki oddaja sobe tako imenovanim kreditiranim gostom. Taka razdelitev je smotrna in jo je treba tudi vnaprej obdržati.

V letu 1976 smo dosegli 280.918 nočitev. Od tega v hotelu Donat 54.658, to je za 8% več kot v preteklem letu. Ostale nočitve so bile dosežene v drugih hotelih in jih je bilo za 5% manj kot v preteklem letu. Ta izpad je pripisati v glavnem zmanjšanemu številu kreditiranih gostov. Izkoriščenost prenočitvenih kapacitet na podlagi dobe obratovanja hotelov je bila v letu 1975 79% v letu 1976 pa 76% ali za 3% manj. Ta padec je skladen z manjšim številom doseženih nočitev v letu 1976 nasproti nočitvam v preteklem letu. Povprečna doba bivanja je bila v letu 1975 9,80 dneva, v letu 1976 9,53 dneva. Na to zmanjšanje je vplival že omenje-

ni padec kreditiranih gostov, ki pri nas bivajo dalj časa in pa večji obseg tako imenovanega seminarskega turizma, kjer je povprečna doba bivanja 1 do 2 dneva.

Glede na delež konstantnih stroškov nasproti skupnim stroškom hotelov, ki so znatno večji od variabilnih, so rezerve predvsem v boljšem izkoriščenju kapacitet. In prav tu bi moral biti prispevek naše propagandne službe večji. Izpad 7.129 nočitev nasproti letu 1975 je pripisati v glavnem manjšemu številu prenočitev inozemskih gostov, ki jih je bilo za 9.515 manj kot v preteklem letu. Iz tega sledi, da smo pri domačih gostih zabeležili celo večje število prenočitev kot v preteklem letu.

Delež prenočitev gostov iz Avstrije nasproti skupno ustvarjenim nočitvam inozemskih gostov v letu 1976 je 60,3% ali za 10,3% več kot v preteklem letu. Padec pa beležimo pri nočitvah gostov iz Zvezne republike Nemčije, saj je bil njihov delež v letu 1975 27,2%, v letu 1976 pa je padel na 20% — v absolutni številki pa je bilo manj doseženih nočitev gostov iz ZRN za 10.047. Manjši je tudi delež nočitev gostov iz Italije in sicer od 19,9% v letu 1975 na 16,4% v letu 1976. Od skupnega števila ustvarjenih nočitev v letu 1976 je bilo 177.824 nočitev domačih gostov in 103.094 nočitev tujih gostov. Iz tega sledi, da je bilo razmerje 37/63 v korist domačih gostov.

Na splošno lahko ugotovimo, da z doseženim številom nočitev nismo zadovoljni. Padec nočitev kreditiranih gostov je zaskrbljujoč in terja intenzivno obdelavo tržišča na tem področju. Z intenzivno in kontinuirano propagando pa lahko v bodoče dosežemo oziroma popravimo izpad nočitev inozemskih gostov. Mogoče bi kazalo predvsem v ZRN usmeriti propagando na obisk upokojencev, predvsem v času izven sezone, ko naše kurljive kapacitete niso zadosti izkoriščene.

V hotelih je bilo število opravljenih delovnih ur manjše od planiranih oziroma znatno manjše kot

je bil izpad planiranih nočitev. Temu ustrežno je povečana produktivnost dela za 4%. Navedena povečana storilnost, ki je izračunana na podlagi planiranih in realiziranih storitev pa je samo navidezna. Če primerjamo, koliko opravljenega delovnega časa je odpadlo na 1 realizirano nočitev v zadnjih 4 letih, pa dobimo dokaj različno sliko, ki je razvidna iz tabele:

leta 1973 32 minut na eno nočitev
leta 1974 31 minut na eno nočitev
leta 1975 34 minut na eno nočitev
leta 1976 37 minut na eno nočitev

Na prvi pogled bi rekli, da je produktivnost v letih 1975 in 1976 padala. To pa je samo računski podatek, za katerim moramo poiskati vzroke. Leta 1975 smo odprli hotel Donat — A kategorije. Tako visoka kapaciteta zahteva tudi storitve na višjem nivoju — to je z drugo besedo — več časa na 1 nočitev. Zato beležimo v teh dveh letih v skupnih številkah več porabljenega časa na eno nočitev.

V sklopu prehrabnih obratov je 6 pensionskih restavracij, 1 prehodna restavracija, 4 kavarne, 2 kegljišči, 2 slaščičarni, 1 vinotoč, 2 bifeja, 1 izletniška restavracija, 1 aperitiv bar in 1 disco bar. Skupna kapaciteta sedežev znaša 3.104, od tega 2.288 v zaprtih prostorih in 816 vrtnih sedežev. Od skupnega števila 21 obratov obratujejo s krajšo dobo obratovanja 4 obrati, z daljšo dobo obratovanja prav tako 4 obrati, ostali pa celoletno.

Planske zadolžitve so bile sprejete v glavnem na podlagi realizirane prometa v letu 1975. Malo večja neznanca pri planiranju je bil hotel Donat, kjer še nismo imeli zanesljivih podatkov glede na drugo leto obratovanja, zato smo ta promet ocenili. Planske obveznosti so bile presežene za 24%, kar je pripisati delno povečanemu količinskemu prometu, delno pa tudi povečanim cenam. Količinska prodaja se je v letu 1976 v primerjavi z letom 1975 pri gotovih pijačah povečala in to predvsem pri buteljkah in pivu. Gibanje količinske prodaje pijač je razvidno iz naslednje primerjalne tabele:

Vrsta pijače	Prodaja 73	Prodaja 74	Prodaja 75	Prodaja 76
Vino	56.937	61.255	70.626	66.441
Buteljke	677	805	2.534	3.376
Peneča se vina	805	1.111	467	446
Naravno žganje	5786	5.521	5.189	4.479
Pivo	75.322	82.630	82.455	88.386
Desertno vino	556	692	466	422
Žgane pijače	8.174	8.672	6.140	5.478
Sadni sokovi	22.432	23.000	23.756	22.760
Ost. brez. pijače	23.131	21.330	34.948	34.085
Mineralna voda	91.263	87.680	86.324	79.040

Interesantni so tudi podatki o deležu prometa posameznih obratov proti skupnemu prometu v zadnjih 3 letih in sicer:

Udeležba prometa posameznih obratov v skupnem prometu enote

Obrat	Procent udeležbe		
	1974	1975	1976
Donat	—	18	32
Zdraviliški dom	33	31	25
Slovenski dom	10	7	7
Pošta	27	22	16
Soča	6	5	4
Bohor	6	4	4
Sonce	5	6	5
Bellevue	3	2	1
Kavarna Park	1	—	1
Kavarna Nova terapija	1	1	0,50
Slaščičarna Zagrebški dom	1	1	1
Kegljišče	1	1	1,50
Vinotoč	3	2	2
Kopališče	—	—	—

Iz podatkov razvidimo vpliv prometa hotela Donat na skupen promet, istočasno pa padec udeležbe ostalih obratov, kar je v vzročni zvezi z obratovanjem hotela Donat.

Število penzijskih obrokov je za 4.160 manjše od planiranega oziroma za 12.473 manjše od realizacije v letu 1975 in je skladno z gibanjem prenočitev in vplivom oziroma večjim deležem nočitev prehodnih gostov.

Če preračunamo iztržek za à la carte hrano v obroke vidimo, da je v letu 1975 bilo prodanih 73904 in v letu 1976 69.566 obrokov ali za 6% manj. Število prodanih toplih pijač pa je za celih 16% manjše kot v letu 1975. To je vsekakor zaskrbljujoč podatek, nad katerim se moramo zamisliti. Padec je delno pripisati splošnemu upadanju gostinstskega in turističnega prometa v letu 1976, nekaj pa tudi nezainteresiranosti posameznikov. Zato so organi upravljanja in delavci na zborih sprejeli sklep, da preide strežno osebo na drugačen način obračunavanja učinkov, ki bo v še večji meri stimuliral natakarkarje k večji prodaji.

Delovna storilnost je večja kot v preteklem letu; število opravljenih delovnih ur pa je za 11% manjše od planiranih. Precejšen vpliv na to zmanjšanje ima hotel Donat, tako s svojim številom delovnih ur in zmanjšanjem realiziranih ter planiranih za 17%. V planu smo predvideli, da bo odpadlo na 1 opravljeno uro 90,86 din prometa, dosegli smo pa 126,51 din prometa na 1 uro.

Tudi pri tem ima vpliv med letom izvršeno povečanje cen sicer v manjši meri, v večji pa dejansko povečana storilnost dela, ki jo je pripisati:

- hitremu reagiranju pri razporeditvi ob padcu prometa,
- zmanjšanemu številu delovnih ur zaradi bolniških izostankov, ki so jih morali nadomestiti s povečanim delom ostali delavci.

Zaskrbljujoč podatek predstavlja bolniški izostanki in sicer 17% od skupno realiziranih delovnih ur. Temu je vzrok dejstvo, da so v gostinstvu zaposlene pretežno ženske, ki večkrat izostanejo tudi zaradi boleznih družinskih članov. Znatno vpliv imajo porodniški izostanki, delen pa tudi dejstvo, da v sezoni delamo prek normalnega delovnega časa in neredno koristimo proste dni.

Na splošno smo lahko s poslovanjem gostinstva zadovoljni, ne moremo pa prek tega, da ne omenimo vedno večjih stroškov komunalnih storitev, električne energije in materiala. Ob tem povečanju smo nemočni. Cen penzijskih storitev med letom ne smemo in ne moremo povečevati, največkrat pa tudi ne cen pijač in jedil.

Prav tako ne smemo biti zadovoljni z gospodarjenjem specifičnega gostinskega inventarja. Cene tega inventarja se iz leta v leto povečujejo, lom pa je prav tako iz leta v leto večji. Tudi na tem področju so organi upravljanja sprejeli ustrezen ukrep. Čimprej bomo morali namreč sprejeti pravilnik o lomu, ki bo določal kolikšen del loma bremeni režijo in koliko plačajo kolektivni obratov.

Zadnje čase se srečujemo tudi z različnimi neopravičenimi izostanki, zamujanjem na delo in drugimi oblikami delovne nedisciplin.

Družbenopolitične organizacije v delovni organizaciji, predvsem sindikalna in mladinska organizacija, bodo morale storiti več za vzgojo, predvsem pri utrjevanju samozavestne delovne discipline. Komaj tedaj, ko se bo vsak član kolektiva v polni meri zavedel, da je samoupravljalec in v primeru, če je nediscipliniran, to ni proti TOZD, temveč proti samemu sebi in proti svojim sodelavcem, komaj tedaj se bo stanje izboljšalo v zadovoljstvo gostov in nas samih.

MARTIN KENE

POSLOVANJE TOZD POLNILNICA

TOZD Polnilnico sestavljajo 4 delovne skupine:

Proizvodnja, Skladišče in transport, Plinarsna in Vodstvo.

Nova organizacija znotraj TOZD je bila formirana v začetku leta 1976 z namenom doseči večjo gospodarsko in organizacijsko samostojnost. Izkušnje, izhajajoče iz poslovnega leta, nam dajejo v tem pogledu pozitivno sliko in nemimo, da s tem prenosom večje samostojnosti navzdol dosega mo večjo zainteresiranost do boljše organizacije dela ter večji in boljši efekt dela.

V delovno skupino proizvodnje spadajo delavci od prevzema embalaže do priprave gotovega izdelka.

Skladišče in transport ima v sklopu samostojne enote avtopark, razvoz, transport in delavce za razkladanje in naskladanje.

V samostojno skupino plinarsna spada proizvodnja CO₂ plina, razvoz CO₂ plina, vzdrževanje strojne opreme plinarske, kotlarna. Skupino vodstva sestavljajo: administracija, laboratorij, vrečna služba in vratarji.

Vrečna služba je v pogledu vzdrževanja potekala skozi vse leto normalno. S priključkom novega vrelca K 2 75 (vrelca Kostivnica) je zagotovljena potrebna količina vode za potrebe TOZD 2 in TOZD 1. Ta vrelca nam istočasno zagotavlja plin CO₂, ki zadostuje skupaj z ostalimi delujočimi vrelci sedanji potrebi prodaje. Še vedno je kočljivo vprašanje vode Tempel, ki bo rešljivo samo z novimi uspešnimi kaptažnimi posegi. Mnogo upanja nam dajejo predvidena kaptažna dela na vrelcu Sč 1 67. Program tega dela predvideva v premeru povečanje vrtnice, vsled česar se pričakuje in daje večja možnost pritoka mineralni vodi Tempel.

TOZD — Polnilnica je zadolžena za celotno proizvodnjo in upravlja s tehničnimi službami.

Delavsko samoupravljanje se je odvijalo zelo živahno in konstruktivno.

Naslednji primerjalni — statistični podatki nam predstavljajo vse naše delo v številkah. Ti podatki nam tudi povedo, da je bilo delo v TOZD — Polnilnica uspešno in gospodarno.

Primerjalni statistični podatki proizvodnje, porabljenega materiala za proizvodnjo, opravljenih ur in drugih podatkov produktivnosti dela TOZD — Polnilnica

	1974	1975	1976	Indeks	
				76:74	76:75
Proizvodnja mineralne vode v steklenicah	40.106.325	34.097.190	29.387.009	73	86
Proizvodnja stek./h	349	349	357	102	102
Proizvodnja CO ₂ v kg	1.426.333	1.689.727	1.753.765	123	104
Proizvodnja kg/h	66	76	75	113	111
Proizvodnja steklenic na uro vseh del.	151	139	128	85	92
Delovne ure:					
Skupaj	286.656	270.197	253.398	88	94
Polnilnica	114.841	97.517	82.200	72	84
Skladišče	61.580	54.999	55.399	90	101
Plinarsna	21.477	25.132	23.468	109	93
Kurjači	4.742	4.536	4.610	97	102
Avtopark (viličarji)	21.526	27.122	26.901	125	99
Vzdrževalna	28.706	28.781	28.197	98	98
Vratarji	9.701	9.140	8.784	91	96
Vodstvo	24.083	22.970	23.839	99	104
Režijske ure delavcev					
V skladišču	6.864	5.262	11.267	164	214
V polnilnici	7.883	7.429	6.953	88	94
Zaradi zastojev	4.657	5.139	6.255	134	101
Bolniški izostanki	24.518	22.652	19.074	78	84
% doseganja strojne norme	112,3	112,0	116,5	103	104
Poraba vode m ³	103.948	135.667	128.020	123	94
Poraba elek. kWh	780.000	847.242	981.200	126	116
Poraba pomožnega materiala na 1000 steklenic proizvodnje:					
Lepilo kg	0,73	0,80	0,54	74	68
Zamaški kom.	1,043	9,88	10,39	100	105
Pralna sredstva kg	1,33	1,89	0,31	23	16
Kislina	0,33	0,06	1,46	—	—
Etikete kom.	1,039	9,21	10,37	100	113
Voda m ³	2,59	3,98	4,36	168	110
Elektrike kWh	19	25	33	174	132
Stroški proizvodnje na 100 steklenic:					
Pomožni material	15,36	22,35	22,63	147	101
Material za vzdrževanje	1,41	2,45	4,37	310	178
Voda	0,77	1,41	2,03	264	144
Elektrika	0,80	1,19	2,00	250	168
Kurjava	1,13	2,03	2,64	234	130
Amortizacija	7,62	8,94	10,47	137	117
OD (brez prodaje)	14,91	20,33	28,12	189	138
Stroški DI in embalaže	10,87	15,58	15,83	146	102

POROČILO O DELU SAMOUPRAVNIH ORGANOV TOZD — POLNILNICA

Zbore delavcev

smo sklicevali občasno po potrebi. Razpravljali smo o planu potrebnih sredstev skupne porabe za leto 1976, o bodočem financiranju družbenih stanovanj in kreditiranju individualne stanovanjske izgradnje, o bilanci uspeha za leto 1975, o delitvi dohodka in formiranju skladov, o srednjeročnem planu za obdobje 1976—1980 in planu za leto 1977.

Delavci so bil seznanjeni in so razpravljali o novi vrsti mineralne vode Donat — Mg, o prodaji plina CO₂ v cisternah, o pripravah za proizvodnjo BP, o stanju na tržišču, predvsem kar zadeva prodajo mineralne vode, o organizaciji poslovanja v TOZD — 2, o novem načinu nagrajevanja skladiščnih delavcev. Nadalje smo razpravljali o pogrehih krajevne skupnosti Rogaška Slatina in o samoprispevku in o programih samoupravnih interesnih skupnosti. Sprejeli smo razne samoupravne akte in sporazume in razpravljali o vseh pomembnejših tekočih zadevah.

Delavski svet

je imel 18 sej. Obravnaval je bilanco uspeha in zaključni račun za leto 1975, kriterije za združevanje sredstev za posle, ki se skupno opravljajo, predlog plana potrebnih sredstev skupne porabe za leto 1976 in predlog formiranja teh sredstev. Obravnaval in sprejemal je sklepe o predlogih komisije za popis terjatev in obveznosti, razpravljalo o inventurnih razlikah, odpisih osnovnih sredstev in drobnega inventarja v TOZD — 2 in založnih skladiščih, o investicijah, o nabavi

osnovnih sredstev. Nadalje je delavski svet razpravljalo in odločalo o zadevah iz medsebojnih razmerij delavcev v združenem delu, to je o objavljanju prostih delovnih mest, o predlogih komisije za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu oz. o sprejemanju delavcev, prenehanju dela in o premetitvah. Odločal je o vlogah delavcev za povrnitev stroškov za prevoz na delo in z dela, potrjeval službena potovanja direktorja TOZD. Obravnaval je prošnje delavcev za obisk izrednih šol, prošnje za izredno plačan dopust, prošnje v stanovanjskih zadevah. Razpravljalo je o kršitvah delovne discipline, poverbah v skladišču, varnostnih ukrepih. Obravnaval je organizacijo poslovanja v TOZD — 2. Pred vsakim izplačilom OD je razpravljalo o učinku, o periodičnem obračunu, o delitvi dela ostanka dohodka za OD, o nagradah vajencev. V zadevah prodaje mineralne vode je DS odločal o cenah, razpravljalo o predlogih komercialne službe o nudenju kondicij in vročevanju sredstev kupcem, predvsem pa večkrat in zelo zaskrbljujoče obravnavalo upad prodaje in komercialni službi posredoval konkretne sklepe in priporočila (redni tedenski sestanki, organizacija seminarjev za potnike in sl.). DS je nadalje potrdil samoupravni sporazum o enotnem nastopanju proizvajalcev mineralnih vod na jugoslovanskem trgu.

DS je tudi razpravljalo o vseh drugih pomembnih tekočih zadevah.

Komisija za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu je tekoče in uspešno opravljala svoje delo.

(Nadaljevanje na 8. strani)

(Nadaljevanje s 7. strani)

Delo komisije za ugotavljanje kršitve delovnih obveznosti je bilo z odhodom njenega predsednika v drugo TOZD

kmalu v začetku leta ohromljeno, tako da komisija praktično ni delovala.

Samoupravna delavska kontrola pa še vedno čaka na akcijo za usposobitev za delo.

POSLOVANJE TOZD VZDRŽEVALNA DEJAVNOST

Po dohodku sodeč je TOZD — 3 v letu 1976 posloval nekoliko slabše kot leto prej, glede na iste cene svojih storitev in vse večje stroške, ki so v tem letu nastajali zaradi

splošnega porasta cen, pa smo z rezultati več ali manj zadovoljni.

Podajamo nekaj tipičnih podatkov o poslovanju v letu 1976.

	1976	1977	Index
Število zaposlenih	109	110	101
Število ur na delu	196.460	194.995	99
Število ur na dopustu, bolniška in prazniki	40.549	43.025	106
% vseh ur na delu	82,9	81,9	99

Ti podatki kažejo, da so v letu 1976 nekoliko porasle režijske ure, zato bomo morali to v letu 1977 popraviti.

V vrtnariji se je povečala ekster-na realizacija za 21 %. Čeprav so se povečale cene, se je nedvomno povečal tudi fizični obseg prodaje v tem obratu.

Pralnica se je v tem letu preselila in smo imeli zaradi tega precej težav. Težave smo imeli zlasti zaradi zakasnitve dobave pralnih strojev in je moral obrat delati delno v stari, delno pa v novi pralnici.

Kljub tem težavam pa so bili rezultati pranja perila zelo dobri.

Dvig storilnosti nam kažejo naslednji podatki:

Leto	Opranega perila na eno uro	Indeks
1973	12,20	100
1974	13,35	109
1975	13,90	114
1976	14,35	118

Ta podatek kaže, da se je dvignila storilnost od leta 1973 za 18 %.

V letu 1976 je pralnica oprala na vsako nočitev 2,3 kg perila.

Gradbena skupina je opravila v obravnavanem letu le dela na investicijskem vzdrževanju.

Dokončali so dela na obnovi pralnice, prekrivali so strehe, opravili so gradbena dela na jaških, pri obnovi dvigal, popravljali in obnavljali kanalizacije, obnovili so bazen pri terapiji itd.

Vsa investicijska dela smo oddali zunanjim izvajalcem.

Tudi kovinarska skupina je opravljala dela le na vzdrževanju in se v investicijska dela ni spuščala.

V kotlarni ni bilo v tem letu večjih tehničnih težav, žal pa smo ugotovili za 10 % večjo porabo goriva. Na to je vplivala nižja zunanja temperatura v decembru in slaba akumulacija toplote v hotelu Donat. Zaradi tega smo morali podaljšati kurjenje za 2 do 3 ure dnevno.

Delo samoupravnih organov v tem letu je bilo zadovoljivo. Imeli smo štiri zbere delovnih ljudi in devet sej delavskega sveta.

Na zborih so bili obravnavani plan, delitev dohodka, pristop k samoupravnim sporazumom, razpis

Udeležba na zborih je bila zelo posojila za ceste, referendum itd. dobra.

Na sejah delavskega sveta so obravnavali različna vprašanja, med njimi tudi odnose med TOZD, spremembe samoupravnih aktov, investicije, sprejeme delavcev na delo, službena potovanja itd.

Pri pregledu uspehov v letu 1976 smo ugotovili na vseh področjih dela lepe uspehe pa tudi pomanjkljivosti, ki jih bomo morali letos odpraviti.

Hotel Donat - najboljši

Na prisrčni slovesnosti, ki je bila v začetku marca v Celju, je predsednik Celjske turistične zveze tov. Marjan Ašič podelil prehodni pokal najboljšemu gostinskemu objektu v letu 1976 na celjskem turističnem območju. Prehodni pokal je prejel hotel Donat, ki ga je posebna strokovna komisija zveze izbrala za najboljši gostinski objekt na širšem celjskem turističnem območju.

Naši predstavniki so ob tej priložnosti prejeli tudi plaketo, ki je bila ravno tako podeljena hotelu Donat kot vzornemu gostinskemu objektu. Poleg hotela Donat sta prejela plaketo tudi hotel Paka iz Velenja in hotel Merx iz Celja. Z željo, da bi se kolektiv hotela Donat tudi naprej trudil, da obdrži sloves in doseženo prvo mesto, mu v imenu celotnega kolektiva Zdravilišča iskreno čestitamo.

KM

Program oblikovanja in uporabe sredstev skupne porabe v letu 1977

Ugotovili smo skupne rezultate našega dela v lanskem letu ter odločili o razdelitvi ostanka čistega dohodka. Znatno del smo namenili za našo skupno porabo, zato je potrebno, da so vsi sodelavci o tem delu naše potrošnje podrobno seznanjeni.

Že nekaj let nazaj dosegajo denarna sredstva za našo skupno porabo visoke vsote. Navadili smo se, da prejemo vse, kar je predvidevala »Sindikalna lista«. Želimo in tudi potrebujemo nova stanovanja, precej naših sodelavcev želi svoj lasten dom in računa s prispevkom iz teh sredstev v obliki ugodnega posojila. Nihče nam seveda teh sredstev ne poklanja, ustvariti si jih moramo sami z novo ustvarjeno vrednostjo, iz doseženega dohodka. Več kot iz dohodka namenimo za našo skupno porabo, manj lahko uporabimo za nove investicije, za dopolnitev naših delovnih priprav, za olajšanje dela, tudi za dvig produktivnosti včasih. To moramo imeti vedno pred očmi, da odločamo zavestno in ne godrnjamo, če smo namenili za eno vrsto porabe več in je zato za drugo zmanjkalo.

Iz sredstev sklada skupne porabe financiramo več vrst naše skupne potrošnje v ožjem in širšem pomenu besede. Glavne skupine takih izplačil bi bile:

- neposredni izdatki za člane kolektiva;
- razni prispevki in darila drugim;
- razna posojila članom kolektiva;

- gradnja družbenih stanovanj;
- odplačevanje najetih posojil za gradnjo stanovanj;
- ostali izdatki.

Kako formiramo sklade skupne porabe, odkod se vanje stekajo denarna sredstva?

Glavni vir je vsekakor doseženi dohodek. Del našega dohodka prelivamo v namenski del sklada za stanovanjsko izgradnjo skozi vse leto, ko ob vsakem dvigu osebnih dohodkov obračunamo 6 % za te namene. V naš sklad skupne porabe ne prenesemo celotnih 6 %, marveč le nekaj manj kot polovico, od ostalega gre en del v solidarnostni sklad pri Samoupravni stanovanjski skupnosti za gradnjo solidarnostnih stanovanj in za druge oblike pomoči; en del združujemo pri isti skupnosti za kreditiranje usmerjene stanovanjske gradnje in en del za gradnjo študentskih in dijaških domov.

Manjši del sredstev se vsako leto formira iz vračil posojil, ki so jih najeli naši sodelavci, nekaj pa od obresti od deponiranih in vezanih denarnih sredstev pri banki.

Ta uvod se nam je zdel potreben za lažje razumevanje števil iz letošnjega programa. V obliki tabel prikazujemo v nadaljevanju podatke iz tega programa in za primerjavo številke o lanskim potrošnji sredstev za iste namene. Program (plan) je pripravil Odbor za družbeni standard, vsi zbori delavcev pa so ga potrdili.

REDNA SREDSTVA SKUPNE PORABE

Potrebna denarna sredstva

	poraba v 1976	v dinarjih plan 1977
Obveznosti za v letu 1976 odobrena, pa še nerealizirana izplačila		103.000
Izdatki za člane kolektiva:		
— regresi za letni dopust	986.632	1.190.000
— brezplačna mineralna voda	67.060	80.000
— zdravljenje v zdraviliščih	50.6000	70.000
— odpravnine	79.711	170.000
— darila za nove upokojence	3.663	12.000
— jubilejne nagrade	155.115	833.000
— razne podpore	—	20.000
— razni nepredvideni izdatki	2.100	50.000
	1.344.881	2.425.000

Posojila članom kolektiva

— posojila za vodovod in elektrifikacijo	40.000	40.000
— posojila za adaptacije stanovanjskih hiš	200.000	—
	240.000	40.000

Prispevki in darila

— prispevki družbeno političnim organizacijam v Zdravilišču	75.000	165.000
— prispevki kulturno prosvetnim organizacijam	30.000	30.000
— prispevki in darila raznim organizacijam	40.774	80.000
— članarine društvom	2.000	6.000
— obdaritev in pogostitev naših upokojencev	112.300	144.000
— prispevki ob elementarnih nesrečah	35.400	60.000
	295.474	485.000

Ostali izdatki

— stroški prikolic za letovanje	72.039	120.000
— stroški kluba samoupravljalcev	15.300	43.000

	poraba v 1976	v dinarjih plan 1977
— venci za umrle člane kolektiva, svojce in upokojence	6.140	10.000
— rezerva za nepredvidene potrebe	35.300	73.700
Skupaj potrebna sredstva skupne porabe	128.779	246.700
Skupaj potrebna sredstva skupne porabe		3.300.000
Formiranje sredstev		
Ostanek neporabljenih sredstev iz preteklega leta (1976)		582.700
Vračilo posojil delavcev		65.300
Del čistega dohodka po zaključnem računu za leto 1976		2.652.000
Skupaj formiranje sredstev		3.300.000

NAMENSKA SREDSTVA ZA STANOVANJSKO IZGRADNJO

Potrebna denarna sredstva		
Za odplačila najetih posojil	148.034	254.000
Za posojila članom kolektiva za gradnjo lastnih hiš		
— neizkoriščena že odobrena posojila		346.000
— intervencijska srednjeročna posojila	145.000	45.000
— nova posojila	800.000	—
Za gradnjo (nakup) družbenih stanovanj		
— sredstva za vezavo pri banki	1.400.000	1.600.000
— rezerva za premostitve in eventualne podražitve		263.000
Skupaj potrebna sredstva		2.508.000

Formiranje sredstev

Ostanek neporabljenih sredstev iz preteklega leta		484.500
Obresti od sredstev pri banki		34.700
Vračilo kreditov delavcev		410.800
Del 6% stanovanjskega prispevka		1.200.000
Del čistega dohodka po zaključnem računu		378.000
Skupaj formiranje sredstev		2.508.000

SKUPNO OBE VRSTI SKUPNE PORABE

	v dinarjih plan 1977	
Redna sredstva skupne porabe		3.300.000
Namenska sredstva za stanovanjsko gradnjo		2.508.000
Skupaj		5.808.000

Kot vidimo iz prednjega pregleda, je bilo razporejeno iz čistega dohodka v oba dela sklada 3.030.000 din. Delež posamezne temeljne organizacije združenega dela in skupnih služb je bil izračunan na podlagi števila poprečno zaposlenih v letu 1976. Po tem ključu so prispevali:

	poprečno število zaposlenih	%	delež
Temeljna organizacija			
Zdraviliška dejavnost	426	54,4	1.648.320
Temeljna organizacija			
Polnilnica	142	18,1	548.430
Temeljna organizacija			
Vzdrževalna dejavnost	110	14,1	427.230
Delovna skupnost			
Skupne službe	105	13,4	406.020
Skupaj	783	100	3.030.000

Da bo predstava o naši skupni porabi popolnejša, moramo prikazati še program pridobitve novih stanovanj. Ker nimamo dovolj lastnih sredstev v namenskem delu sklada skupne porabe za stanovanjsko izgradnjo, smo morali izoblikovati finančno konstrukcijo na podlagi vezave sredstev in najetja kredita pri banki.

Prvotno smo predvidevali, da bomo nujno potrebna nova stanovanja pridobili z nakupom pri Splošnem gradbenem podjetju že letos. Zaradi težav pri pridobivanju stavbnega zemljišča se je pričetek gradnje zavlekel in bodo tako stanovanja predvidoma na razpolago sredi prihodnjega leta. Delno nam to celo konvenira, saj še nimamo dovolj denarnih sredstev na voljo.

Po programu, ki so ga sprejeli delavci na vseh zborih, bomo kupili 8 garsonjer, 12 enosobnih in 2 dvosobni stanovanj. Računamo, da bo za vseh 22 stanovanjskih enot potrebno približno 6.800.000 din.

Ta znesek si bomo pridobili z najetjem posojila pri Ljubljanski

banki na podlagi vezave naših sredstev skupne porabe, delno pa s posojilom iz združenih sredstev za kreditiranje usmerjene gradnje pri Samoupravni stanovanjski skupnosti v Šmarju.

Po svojem pravilniku sprejema Ljubljanska banka denarne depozite ter po določeni »čakalni dobi« odobri poseben kredit z eno leto krajšim odplačilnim rokom kot je pogojena doba vezave. Pri čakalnem času 18 mesecev od vplačila znaša to posojilo 210% vezanega zneska. Obresti znašajo 4%, na vezani denar pa daje banka 2%. Za naš primer smo se pogodili z banko, da vežemo sredstva za 11 let, posojilo pa bomo vrnili v 10. letih.

V letu 1976 smo vezali 1.400.000 din, letos septembra lahko najamemo za to 2.940.000 din posojila. Letos v marcu smo vezali novih 1.600.000 din in bomo prihodnje leto v septembru imeli na voljo 3.360.000 din kredita. S temi dvema posojili in s predvidenim posojilom 500.000 din pri Samoupravni

stanovanjski skupnosti bomo tako zbrali potrebnih 6.800.000 din.

Vsaka medalja ima dve strani, tako tudi ta. Z vsemi posojili si bomo »nabrali« precej obveznosti tako, da bomo v prihodnjih letih morali vsako leto imeti za vračilo posojil prek 1.100.000 din, kar bo znatno obremenjevalo naše bodoče sklade skupne porabe.

Praznovanje dneva žena

Konferenca sindikata OZD Zdravilišča Rogaska Slatina je na svoji seji 27. 1. 1977 med drugim obravnavala tudi vprašanje organiziranja proslave ob 8. marcu — Dnevu žena. Dosedaj je sindikat vsako leto pripravil kulturni program ob tem dnevu, vendar je bila udeležba vsako leto slabša. Zato je bila pred dejstvom, ali še organizirati proslavo ali ne. Mnenje delegatov konference je bilo, naj se z anketo ugotovi stališče vseh naših zaposlenih delavk. Tako je bila anketa razdeljena med vse naše delavke, teh pa je kar lepo število — 486. V anketi so bila postavljena naslednja vprašanja:

— Ali želite, da proslave ostanejo kot dosedaj?

— Ali menite, naj se prirejajo proslave s pogostitvijo?

— Če želite kako drugače praznovati praznik Dneva žena napišite svoje predloge — želje.

Od razdeljenih 486 anket je bilo vrnjenih 230. Na postavljena vprašanja pa so bili odgovori naslednji:

— za organiziranje proslave z pogost.	101
— samo za proslavo	36
— darila	44
— proslava po TOZD	8
— izlet	1
— denar se naj nameni za aparature za odkrivanje raka	14
— neizpolnjenih anket	26
	230

Konferenca sindikata je imela 24. 2. 1977 o tem vprašanju sestanek in po daljši razpravi glede na dobljene podatke iz ankete

Naj ob zaključku ponovim že večkrat izrečeno misel. Ko razmišljamo o naši osebni potrošnji in včasih tudi tožimo, da so osebni dohodki bolj nizki kot visoki, je dobro, da se spomnimo, da je skupna poraba tudi del naše lastne potrošnje. Kot vidimo, pa je ta pri nas kar precej visoka.

A. T.

sprejela soglasno sklep, da se organizira proslava ob Dnevu žena. Vsi delegati konference so bili zadolženi, da poskrbijo za čimvečjo udeležbo naših žena na proslavi. Razen tega pa je prav, da še posebno v letošnjem letu organiziramo to proslavo, saj jo slavimo v znamenju 40-letnice ustanovitve KPS in 40-letnice prihoda tov. Tita na čelo KPJ.

Proslava je bila 7. marca ob 14. uri v Zdraviliški dvorani. Dvorana je bila zelo lepo pripravljena. Žal pa je ostalo večje število nezasedenih sedežev. Ob tem se vprašamo zakaj? Obveščenost je bila v redu, saj je vsaka naša delavka prejela osebno vabilo, razen tega pa so bili izobešeni plakati, s katerimi so bile pozvane na proslavo, saj je vendar ta proslava bila namenjena izključno njim! Na proslavi so sodelovali učenci osnovne šole s prijetno pripravljenim programom. Predsednik konference tov. Kolar Božo je imel svečan govor, ob katerem so žene imele priložnost slišati zgodovino naše žene — borke. Po končanem slavnostnem programu je bila pripravljena pogostitev in izreči je vso pohvalo tako kuharskemu kot tudi strežnemu osebju in enoti Parki za prelepe žardinjere. Za še prijetnejše vzdušje pa je poskrbel orkester »Havajski zvoki«. Vse žene, ki so bile prisotne na proslavi, so bile zelo zadovoljne in razpoložene. In zakaj se torej ne bi udeležili proslav in s tem dokazali zaupanje organizatorjem!

Z. E.

KADROVSKE NOVICE

V mesecu februarju 1977 so sklenili delovno razmerje naslednji delavci:

SDS Skupne službe

Morgan Milan — razporejen na delovno mesto potnik za prodajo mineralne vode — za nedoločen čas;

Kitak Gordana — razporejena na delovno mesto analitik trga — pripravnik — za nedoločen čas;

Kozelj Marjan — razporejen na delovno mesto potnik za prodajo mineralne vode — za nedoločen čas;

TOZD zdraviliška dejavnost

Restavracije

Gajšek Zora — razporejena na delovno mesto čistilka restavracij — za določen čas;

Bevc Anton — razporejen na delovno mesto pomožni delavec v strežbi — za nedoločen čas;

Belošević Željko — razporejen na delovno mesto pomožni natakari; Kos Marjan — razporejen na delovno mesto šef rajona — za nedoločen čas (vrnil se je iz JLA).

Hoteli

Đurović Nikola — razporejen na delovno mesto kurir — nosač — za določen čas;

Vrenko Olga — razporejena na delovno mesto pomožna sobarica.

Delovno razmerje je prenehalo v mesecu februarju naslednjim delavcem:

SDS Skupne službe

Dienjo Nihadu — razporejenem na delovnem mestu šofer tovornega avtomobila v skladišču Zagreb — samovoljno zapustil delo.

TOZD Zdraviliška dejavnost

Restavracije

Podhraški Veri — razporejeni na delovnem mestu pomivalka — sezonska zaposlitev;

Herak Anici — razporejeni na delovnem mestu pomivalka — sezonska zaposlitev;

Herček Ireni — razporejeni na delovnem mestu čistilka restavracij — sezonska zaposlitev;

Šrmpf Karolini — razporejeni na delovnem mestu slaščičar — sporazumno.

Hoteli

Plevnik Štefaniji — razporejeni na delovnem mestu pomožna sobarica;

Kamenšek Jožefi — razporejeni na delovnem mestu pomožna sobarica — sporazumno.

(Nadaljevanje na 10. strani)

Zakon o združenem delu- vprašanja in odgovori

Najpomembnejše določbe Zakona o združenem delu (ZDR), ki se nanašajo na medesebojna razmerja delavcev v združenem delu, smo v glavnem že obdelali v prejšnjih številkah Vrelcev. Nemogoče je, da bi se prek kratkih zapisov v našem glasilu seznanili z vso njegovo bogato vsebino, vendar pa si v izvlečkih lahko ogledamo predvsem tista njegova določila, ki odnose v združenem delu urejajo na nov ali drugačen način kot jih je regulirala zakonodaja doslej. V ta namen se bomo poslužili oblike, ki smo jo v Vrelcih že prakticirali, to je v obliki vprašanj in odgovorov. Pisce teh sestavkov bo skušal izbrati takšna vprašanja, ki bodo zanimala večino bralcev, uredništvo pa pričakuje pobude tudi z vaše strani, zato vprašajte čim več.

Vprašanje: ZDR v svojem 463. členu določa, kdaj delavci morajo odločiti z referendumom kot eno izmed oblik odločanja z osebnim izjavljanjem, o načinu razpisa in izvedbe referenduma pa ne govori. Kako je s tem, ali si bodo OZD same predpisale način, izvedbo in potrebno večino? Kako

bo takrat, če referendum ne bo uspel?

Odgovor: Najprej pogledimo, kdaj predvsem morajo delavci odločiti z referendumom: ko sprejemajo samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD, samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD, samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo, sestavljeno organizacijo in poslovno skupnost, statut; ko odločajo o spremembah pri organiziranju TOZD, o osnovah plana ter o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev.

Z referendumom odločajo tudi o drugih vprašanjih, o katerih se odloča z osebnim izjavljanjem (zbori, posebne pismene izjave, druge oblike osebnega izjavljanja, ki jih določa zakon, statut ali samoupravni sporazum), če tako odloči večina delavcev TOZD.

Način razpisa in izvedbo referenduma bodo morale določiti republike s svojimi zakoni. Vendar ni pričakovati, da bi zakoni s tega področja določali kaj več kot samo načela, največji del urejanja te stvari pa bo prav gotovo prepuščen samoupravnim splošnim aktom.

Če vemo, kako pomembne zadeve bodo delavci urejali z referendumom, potem je jasno tudi to, da tako togega predpisa, kot je na primer sedaj v veljavi, da se v primeru, če referendum ne uspe, ne sme ponoviti oziroma odločiti o isti stvari pred potekom šestih mesecev, ne bo izdala republika pa tudi sami ga ne bomo vnesli v svoje splošne akte. S svojo samoupravno regulativno, seveda v okviru republiškega zakona, bomo morali najti takšne rešitve, da bo procedura odločanja z referendumom postala pristopna in učinkovita oblika odločanja z osebnim izjavljanjem.

(Nadaljevanje z 9. strani)

Zdravstvo

Belič Štefaniji — razporejeni na delovnem mestu hidroterapevt — invalidsko upokojena;

Dr. Šutalo Frano — zdravnik splošne prakse — specializant rentgenologije — umrl dne 23. 2. 1977.

TOZD Polnilnica

Mlakar Tereziji — razporejeni na delovnem mestu razkladanje — prebiranje — starostno upokojena.

V mesecu februarju je sklenil zakonsko zvezo delavec Grosek Karl, vrtnar v TOZD vzdrževalna dejavnost. K. T.

In memoriam dr. Frane Šutalo

Od daleč, iz gorate in kršne Hercegovine, je pred tremi leti prišel naš dr. Frane Šutalo k nam, da izpolni vrzel v našem kolektivu. Že kmalu smo spoznali, kako dobra je bila naša izbira. Z dr. Šutalom smo dobili izrednega zdravnika in odličnega stanovskega tovariša. Krasili so ga topel človeški odnos, prizadevnost, pridnost, prirojen talent in pravilno usmerjena ambicija. Veliko smo si od njega obetali, saj je prišel glas iz Zagreba, da na tamkajšnjem rentgenskem oddelku Klinike že leta niso imeli tako pridnega in nadarjenega specializanta kot je to bil naš kolega.

V Rogaški Slatini si je ustvaril prijeten domek, lahko si užival ob njegovi družinski sreči, čakal ga je novorojeni rentgenski oddelk, katerega naj bi že čez leto prevzel.

Nenadoma, povsem nepričakovano, pa so se komaj pred 3 meseci javili bolezenski znaki zahrbtnega in, žal, zdravljenju nedostopnega obolenja. Tragična ironija usode je, da tistemu, ki je toliko drugim lahko pomagal, sami nismo znali pomagati. Molče smo gledali, kako je postopoma ginevalo življenje v tem človeku, ki je bil tako trden in krepak, kakor je njegova kamnita Hercegovina. Svojo bolezen je junaško prenašal

prav do konca, čeprav je vedel, kaj mu je in da mu ni pomoči.

V petek smo se poslovili od njega. Ogromna množica ljudi od blizu in daleč je izpričala, kako priljubljen je bil naš Frane.

Človek sicer umre, toda dobra dela ostanejo in nekaj tiste plemenitosti, ki jo je izžarevala njegova osebnost, je ostala nam vsem. Zapustili smo ga v tihem gaju, kjer je našel svoj zadnji počitek, njegov spomin pa bo ostal trajno med nami, spomin na dobrega zdravnika in plemenitega človeka. K.

To morda niti ne bo tako težko rešljiva naloga ob določi ZDR, po kateri se mora o vseh vprašanjih, o katerih se sprejemajo sklepi z osebnim izjavljanjem delavcev, zagotoviti njihova poprejšnja obravnava na način, ki ga določa statut, poslovodni organ pa mora pripraviti potrebno obrazložitev.

Po mojem mnenju bi bila praktična rešitev lahko takšna, da se po predhodni obravnavi in obrazložitvi na zborih delavcev pripravi tudi istočasna izvedba referenduma, zbori pa skličejo ob taknem času in tam, kjer je to nujno zaradi narave dela, tudi po delovnih enotah oziroma skupinah, tako da se zagotovi večinska udeležba tako za zbor kot za sodelovanje na referendumu.

Vprašanje večine je v ZDR rešeno tako, da se za vse oblike osebnega izjavljanja, torej tudi za referendum, zahteva navadna večina, to je polovica plus eden.

Vprašanje: Denimo, če to vprašanje povežemo s prejšnjim, da so delavci samoupravni sporazum o združevanju dela kot enega najpomembnejših sporazumov sprejeli na referendumu, večina delavcev po sprejemu pa noče podpisati posebne pismene izjave, da se z njim strinja. Ali ta sporazum še vedno velja?

Odgovor: Če je bil pred referendumom sklican in opravljen zbor delavcev zato in tako, da so se seznanili z vsebino sporazuma in če je bil referendum, izpeljan v skladu z zakonom in samoupravnim splošnim aktom, sprejet, je ta sporazum pričel veljati in se lahko uporablja. Glede tega je torej stvar jasna, drugo pa je vprašanje sklenitve delovnega raz-

merja. Ali bo delavec delovno razmerje sklenil ali ne, je odvisno od njegove volje. Ker je sklenitev delovnega razmerja pogojena s podpisom posebne pismene izjave, se šteje, da je delavec sklenil delovno razmerje, če da takšno izjavo. Če je ne da, delovnega razmerja ni. Torej, glede na določbe ZDR obstoja možnost, da ga, da delavci na referendumu sicer bolj teoretično pride do sprejemajo samoupravni sporazum o združevanju dela, podpis posebne izjave, da se z njim strinja, pa odklonijo. Tudi če podpis posebne izjave odkloni večina delavcev, sporazum velja in njegova uporaba sploh ni upravljalna.

Res je sicer, da je verjetnost, da bi do takšne situacije sploh lahko prišlo, zelo majhna, oziroma ob dobri politični akciji za sprejemanje sporazuma do nje niti ne bi moglo priti, res pa je tudi, da je treba prav z absurdnostjo takšne situacije opozoriti na neizpodbitno dejstvo: delavcem, ki po sprejemu samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev na referendumu kasneje odklonijo podpis posebne pismene izjave, da se z njim strinja, preneha delovno razmerje. V. K.

Realizacija mineralne vode članice združenja v letu 1976

1. »RADENSKA«	174.745.746	41,10
2. »KNJAZ MILOŠ«	98.394.831	23,14
3. »ROGAŠKA«	28.944.357	6,80
4. »VRNJCI«	26.752.993	6,29
5. »JAMNICA«	38.443.843	9,04
6. »MILAN TOPLICA«	9.901.079	2,33
7. »PALANAČKI KISELJAK«	8.265.570	1,95
8. »SARAJEVSKI KISELJAK«	9.328.104	2,20
9. »PELISTERKA«	9.083.864	2,14
10. »SKOPLJANKA«	2.619.939	0,62
11. »TERME LIPIK«	12.182.353	2,87
12. »MINAKVA«	2.780.146	0,66
13. »KRIŽEVCI«	925.970	0,22
14. »HEBA«	2.727.822	0,64
Skupaj:	425.096.617	100,00

(Podatki so iz Biltena združenja).

VRELICI — glasilo delavcev Zdravilišča Rogaška Slatina. Izdajajo ga delavski sveti vseh TOZD in SDS Zdravilišča. Izhaja mesečno v nakladi 750 izvodov in ga prejemaajo vsi člani delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Stane Čujež. Tisk in klišej: ČGP Mariborski tisk.

Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na osnovi mnenja republiškega sekretariata za informacije.